

KAUNO PILIAVIETĖS IR GRETIMŲ TERITORIJŲ SUTVARKYMAS

„PILIES ILIUZIJA“

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

VERTYBĖS, TIKSLAI, UŽDAVINIAI, SPRENDINIAI

Vertybės:

Kauno pilis ir jos apylinkės yra viena svarbiausių Kauno miesto kultūrinių vietų. Tai Kauno istorinio laiko atskaitos pradžios medžiaginis ženklas, daugiaprasmiškas semantinis simbolis, Lietuvoje unikalus, laikmečių bruožus demonstruojantis gynybinės architektūros pavyzdys, istorinis Kauno urbanistinės struktūros branduolys, potencialiai prasminga ir reikšminga šių dienų miesto gyvenimo visuomeninių įvykių ir renginių erdvė bei traukos taškas.

Pilis ir jos artima teritorija – svarbus Kauno urbanistinės struktūros branduolys ir generatorius iki pat XVII a. Kauno pilis formuojantis viduramžių miesto užuomazgoms, urbanizuota teritorija pradėjo plėstis į pietus nuo piliavietės ir greta jos buvusios gyvenvietės. XIX a. pilies teritorija didele dalimi jos suformuota urbanistinė struktūra iki šių dienų išsaugojo piliavietės, kaip reikšmingos ir integralios, multifunkcinės miesto viešosios erdvės ar objekto atgaivinimo galimybes.

Kauno pilis – mitinis semantinis simbolis. Pilies ryšys su nuo mūsų laikų ženkliai nutolusiomis ikoninėmis Lietuvos istorijos asmenybėmis (Kęstutis, Vaidotas, Vytautas Didysis, Jogaila, Bona Sforca, Žygimantas Augustas, Barbora Radvilaitė) ir tik legendose gyvavusiais personažais (Palemonas, Kunas) suteikia piliai savotišką mitinę aurą, svarbią miesto ir tautos savasčiai išsaugoti.

Tikslai:

„Piliavietės teritorijos sutvarkymas, integravimas į senamiesčio struktūrą sukuriant funkcinį ir kompozicinį ryšį su upių vaga.

Konkurso uždaviniai:

1. Pateikti ekonomiškai ir socialiai argumentuotą teritorijos panaudos ilgalaikę programą apimančią architektūrinėmis priemonėmis išreikštą piliavietės ir gretimų teritorijų panaudojimo viziją;
2. Integruoti piliavietę į Senamiesčio struktūrą ir Santakos teritoriją erdviškai ir funkciškai; atsižvelgiant į piliavietės svarbą, kurti senamiesčio viešąją erdvę išplečiant piliavietės funkcinės galimybes ir pritaikant ją: a) istorijos, pažintinėms reikmėms; edukacinėms reikmėms; c) kultūrinėms reikmėms; d) pramoginėms reikmėms; e) reprezentacinėms reikmėms; f) šventinėms reikmėms; g) kasdienėms reikmėms; h) verslo reikmėms;
3. Rasti motyvuotą piliavietės erdvinį pavidalą, pateikiant principinį sprendimą dėl galutinio atstatytos pilies vaizdo ir numatant buvusios Žydų ligoninės neigiamo vizualinio poveikio neutralizavimo būdus;
4. Sustiprinti piliavietės funkcinį ir kompozicinį ryšį su Neries upe;
5. Rasti Neries kranto abipus piliavietės principinį sprendimą;
6. Sukurti piliavietės funkcinę ir erdvinę sąveiką su būsimu „Iki“ kompleksu;
7. Integruoti į pateikiamą viziją pėsčiųjų tilto tarp Senamiesčio ir Viliampolės statybos galimybę M.Valančiaus gatvės tasoje ir įvertinti galinčius atsirasti tranzitinius pėsčiųjų srautus.

8. Eksponuoti pirmojo ir antrojo statybos laikotarpių pilies liekanas ir būdingą piliavietės kraštovaizdį bei argumentuotai apibrėžti išlikusio autento ir naujų siūlymų santykį;
9. Surasti galimybę įrengti papildomas technines ir ekspozicijų patalpas, kuriose galėtų būti eksponuojami retrospektyviniai pilies raidos maketai neįrengtoje bastėjos dalyje;
10. Piliavietės tvarkymo sprendimais prisidėti: formuojant kompleksiską senamiesčio viešųjų erdvių sistemą; kuriant upių pakrančių miestovaizdį su išilgai pakrantės ir statmenai jai einančiais funkciniais ir kompoziciniais ryšiais; formuojant senamiestį kaip specifinę kaimynystę; gerbiant senamiesčio urbanistinę struktūrą su istorinėmis dominantėmis ir centrais.

Sprendiniai:

Piliavietė- išryškindami senosios pilies menamus fragmentinius kontūrus, ekspozicines erdves siūloma formuoti įleidžiant statinio dalis gilyn į žemę. Ekspozicijos paviršių uždengiant skaidriu stiklu. Tokiu būdu sukuriama galimybė panaudojant ekspozicines erdves, holografinio vaizdo sukūrimui tamsiu paros metu. Šis sprendinys puikiai perteikia architektūrinių sprendinių raišką bei savo tūrine prasme neužgožia esamo miesto vaizdo. Tai puikus ekonominis sprendinys neįprastai, bet realiai panaudojamas nūdienos sąlygomis.

Muziejus- Kavinė- Trūkstamas ekspozicines ir socialinės traukos erdves (kavinių patalpas) suformuoti požeminėje piliavietės dalyje, patenkant į ją iš Neries pusės, ties buvusiu II pilies bokštu.

Terasos- Sąryšiui tarp piliavietės ir Neries upės sustiprinti naudojamos pantoninės terasos dalinai esančios vandenyje ir praplečiami takai palei upę.

Žydų ligoninės neutralizavimo-sutvarkymo sprendiniai- Siekiant atverti vaizdą į piliavietę nugriaunama dalis žydų ligoninės. T.y. siekiant neutralizuoti buvusios žydų ligoninės neigiamą vizualinį poveikį siūloma nugriauti vėlesnių laikotarpių metu užstatytą trečią ligoninės pastato aukštą ir sumažinti pastato tūrį nuo Papilio gatvės pusės.

„Iki“ komplekso ryšys su piliaviete- sprendiniai plėtojami pritaikant buvusio LITUANIKOS KONKURSO projektinį sprendinį, formuojant būsimus kongreso rūmus ir aikštę priešais juos, kaip ryšį tarp piliavietės ir miesto. Kad automobilių stovėjimo problema netaptų opi, siūloma mašinų stovėjimo aikštelę įrengti po visu „IKI“ kompleksu bei šalia formuojama aikšte. Kaip ir numatyta šiuo metu rengiamame detalajame plane.

Santakos parkas – formuojamas keičiant esamą būklę: naikinamas stadionas, kaip nederantis savo funkcija ir vizualine išraiška prie esamo sakralaus pastatų ansamblio ir popiežiaus Pauliaus II paminklo. Norint išryškinti santakos ir aikštės panoraminį senamiesčio siluetu projektuojamas plastiškas virš žemės paviršiaus išskylantis tako fragmentas. Santakoje siūlomas formuoti skulptūrų ekspozicijos.

Prieplaukos- Kaip santykio su upėmis sustiprinimui formuojamos prieplaukos Nemuno ir Neries krantuose. Sukuriama upių transporto infrastruktūra leidžianti visuomenei apžvelgti piliavietės teritoriją iš upės pusės. Taip pat naudotis upių transportu, kaip laisvalaikio praleidimo galimybe sustiprinant upės, piliavietės ir žmogaus santykio sintezę.

-